

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم)
و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

**Investigating the Dark Triple Relationship of Personality
(narcissism, anti-socialism and Machiavellianism)
and Attachment Styles with Dimensions sense of humor in People**

Mona Adib Zadeh

Master of General Psychology, Islamic Azad University, Qom humanities unit, Qom, Iran.

Bahareh Heidariy Nejad

Master of Clinical Psychology of Islamic Azad University of Qom Medical Science Unit, Qom, Iran.

Email: b.heidary44@gmail.com

Hosein Ghaeni Noqadam

Master of General Psychology, Malayer University, Malayer Humanities Unit, Malayer, Iran.

مونا ادیب زاده

کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم انسانی قم، قم، ایران.

بهاره حیدری نژاد*

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، علوم پزشکی قم، قم، ایران.

حسین قائمی مقدم

کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه ملایر، واحد علوم انسانی ملایر، ملایر، ایران.

Abstract

The aim of this study was to investigate the relationship between the dark personality traits (narcissism, anti-socialism and Machiavellianism) and the dimensions of humor with attachment styles in individuals. In this study, the correlation of 99 subjects who were randomly selected and in order to collect data, a questionnaire of dark personality traits, attachment styles and humor was performed and the data were calculated from SPSS software version 24 and from the correlation test. Pearson was used for analysis. Anti-social traits of dark personality traits were most associated with humor variables and were related to laughter, verbal jokes, social relationships, and humor in stressful situations, respectively, as well as the anti-social scale with the Machiavellian scale ($\alpha = 0.5, 0.18$) are also related. However, in this study it was seen that there is a relationship between secure attachment style and narcissism ($\alpha = 0.1$) and ambivalent attachment with Machiavellianism ($\alpha =$

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و ابعاد شوخ طبعی با سبک های دلبستگی در افراد می باشد. در این مطالعه، همبستگی ۹۹ آزمودنی می باشد که به شیوه تصادفی انتخاب شدند و به منظور جمع آوری داده ها، پرسشنامه صفات تاریک شخصیت، سبک های دلبستگی و شوخ طبعی اجرا شد و محاسبه داده ها از نرم افزار SPSS ورژن ۲۴ و از آزمون همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل استفاده شد. جامعه ستیزی از خصیصه های صفات تاریک شخصیت بیشترین رابطه را با متغیرهای شوخ طبعی داشته است و به ترتیب با خنده، شوخی کلامی، روابط اجتماعی، و شوخ طبعی در شرایط استرس زا رابطه داشته و همچنین مقیاس جامعه ستیزی با مقیاس ماکیاولیسم ($\alpha=0/18$)، هم رابطه دارند. البته در این تحقیق دیده شد که بین سبک دلبستگی ایمن و خودشیفتگی ($\alpha=0/1$) و دلبستگی دوسوگرا با ماکیاولیسم ($\alpha=0/5$) از صفات تاریک شخصیت نیز

0.5) of dark personality traits. There is a positive. People with dark personality traits (anti-social) are more humorous and use more humorous dimensions in their relationships. People with secure attachment styles can have the dark trait of narcissism, and Machiavellianism is more common in people with ambivalent attachments, and they can have the dark trait of Machiavelli. The connection between humor and dark traits is effective and because of their insecure attachment, they use humor more to achieve their goals.

Keywords: *Dark Triple Character, Narcissism, Susceptibility, Maciaolism, Attachment Styles, Dimensions Sense of Humor.*

رابطه مثبتی وجود دارد. افراد دارای صفات تاریک شخصیت (جامعه ستیز) شوخ طبع تر هستند و از ابعاد شوخ طبعی بیشتری در روابط خود استفاده می کنند. افرادی که دارای سبک های دلبستگی ایمن هستند می توانند صفت تاریک خودشیفتگی را داشته باشند و ماکیاولیسم در افراد دارای دلبستگی دوسوگرا بیشتر و شایع تر است، و می توانند صفت تاریک ماکیاولی را دارا باشند. ارتباط شوخ طبعی با صفات تاریک ارتباط موثری است و به دلیل دارا بودن دلبستگی ناایمن شوخ طبعی را بیشتر برای دستیابی به اهداف خود استفاده می کنند.

واژه های کلیدی: سه گانه تاریک شخصیت، خودشیفتگی، جامعه ستیزی، ماکیاولیسم، سبک های دلبستگی، ابعاد شوخ طبعی.

پذیرش: آذر ۱۴۰۱

دریافت: مهر ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

مقدمه

شخصیت عبارت است از الگوی نسبتاً پایدار صفات و گرایش ها یا ویژگی هایی که تا اندازه ای به رفتار دوام می بخشد و به طور اختصاصی تر، شخصیت از صفات یا گرایش هایی تشکیل می شود که به تفاوت های فردی در رفتار، ثبات رفتار در طول زمان و دوام رفتار در موقعیت های گوناگون می انجامد (خضری و معنوی پور، ۱۳۹۵). در سال های اخیر، پژوهش در زمینه تفاوت های فردی به مجموعه های کوچکی از سازه های شخصیتی تبدیل شده است که به صفات تاریک معروف هستند و روانشناسان اجتماعی و شخصیتی در نتیجه انجام تحقیقات تجربی متوجه شده اند که صفات تاریک شخصیتی قادر هستند برخی تغییرات در رفتار انسان را به صورتی دقیق پیش بینی کنند (موور، اندرسون، ۲۰۱۹). افراد دارای صفات تاریک شخصیتی تمایل دارند که الگوهای متفاوت با پرخاشگری را نشان دهند، که از طریق خود سنجی ها، گزارش های مشاهده گران و رفتارهایشان مشخص می شود (پالوس، کورتیس و جونز، ۲۰۱۷). همچنین پژوهش هایی در دسترس است که نشان می دهد صفات تاریک شخصیت با رفتارهای عادی مانند اعتیاد به اینترنت (سیندرمن، ساریسکا، لاکمن، برند، مونتگ، ۲۰۱۸؛ لی، ۲۰۱۹؛ دشتی و ابولقاسمی، ۱۳۹۷)، مصرف مواد رابطه دارد (استنسن، ورنون، ۲۰۱۶؛ جنیسون، توست، ۲۰۱۰؛ واگن، هوارد، دلیسی، ۲۰۰۸). افراد دارای خودشیفتگی علاقه به در مرکز توجه بودن دارند (جونز و پائولهاوس، ۲۰۱۴) در حالی که افراد ضداجتماعی به عنوان فقدان همدلی و تکانشگری، عدم پشیمانی، خودمحوری و پرخاشگری تعریف می شود (میلر، گوگان و پرپور، ۲۰۰۸). همچنین، ماکیاولیستی گرایش فرد به دیدن دیگران به عنوان ابزاری برای دستیابی به اهداف خود و استفاده از آنها برای منافع خود است و افرادی که سطوح بالای ماکیاولیسم را دارا هستند ویژگی هایی مانند سلطه جویی، بدگمانی، نفوذ ناپذیری، کمال گرایی، اسناد ویژگی های منفی به دیگران، مهارت های همکاری ضعیف، درک اجتماعی و هیجانی اندک، صمیمت تصنعی و برنامه ریزی شده، سعی در شرمسار کردن یا گناه کار جلوه دادن دیگران، انتخاب دوستانی که به راحتی بتوان آنها را فریب داد، هستند (میکائیلی، صالحی و احمدخویی، ۱۳۹۶). افراد خودشیفته در مورد دستاوردهای خود اغراق می کنند، از انتقاد جلوگیری می کنند، از مصالح خودداری می کنند و روابط بین فردی و عاشقانه را فقط با افراد تحسین برانگیز دنبال می کنند (ریسیک، ویتمن، وینگاردن و هیلر، ۲۰۰۹) و از نظر دیگران، افراد خودشیفته مغرور، خودپرور و پرخاشگر به نظر می رسند و به طور کلی

بررسی رابطه سه گانه تاریخ شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

کمتر دوست داشتنی هستند (موریس، مرکل باخ، اوتگار و میجر، ۲۰۱۷). افراد خودشیفته معمولاً بازخورد منفی را رد می کنند، اما اگر به طور علنی سانسور یا انتقاد شوند، احتمالاً پاسخ تهاجمی دارند (سالازار، ۲۰۱۶). خودشیفته ها همچنین تمایل دارند تا فرآیندهای تصمیم گیری را تحت سلطه خود بگیرند و کمتر مایل به مشاوره از طرف دیگران هستند؛ بنابراین احتمال دارد که سیستم های کنترلی موجود را نقض کنند یا سیستم هایی را طراحی کنند که انعطاف پذیری بیشتری را برای رسیدن به اهدافشان ایجاد می کند (هام و همکاران، ۲۰۱۷). ماکیاولیسم بیان کننده بهره کشی از دیگران در جهت منافع خود از طریق اتخاذ سبک بین فردی ناسازگارانه و همچنین رفتارهای برتری طلبانه، عدم صمیمیت و سنگدلی است (امیری، سپهریان و قاسمی، ۱۳۹۶). ماکیاولیسم که آن را فرصت طلبی نیز می نامند، عبارت است از میزان نفوذ و سلطه شخص بر طرف مقابل خود که به موجب آن، طرف مقابل خود را به انجام خواسته های شخص، متقاعد می کند و افراد با ویژگی ماکیاولی شدید تمایل به برد دارند و توجه اساسی آن ها به وظیفه و کاری است که باید انجام دهند و نه هیچ چیز دیگر؛ در این راستا آن ها برای انجام وظیفه خود، برای رسیدن به هدف از افراد تحت سلطه خود به عنوان یک ابزار استفاده می نمایند (فرقاندوست و همکاران، ۱۳۹۳). معمولاً انسان از طریق یک تئوری شناختی-اجتماعی رفتار خود را تنظیم می کند و از طریق خود نظارتی بر رفتار خود کنترل دارد و با توجه به استانداردهای اخلاقی درونی، اداره می شود که این استانداردها در مقابل رفتار خوب و بد واکنش نشان می دهند و در مقابل رفتار بد شروع به سرزنش و احساس گناه می کند. ماکیاولیسم مانند کلیدی است که این احساس را در درون انسان خاموش کرده و او را قادر به رفتار غیر اخلاقی می کند (ویترت و همکاران، ۲۰۰۸). افراد با میزان ماکیاولیستی شدید به احتمال زیاد گزارش اشتباه خواهند داد، زمانی که فرصت و انگیزه کافی داشته باشند (مورفی، ۲۰۱۲). افرادی که دارای ویژگی جامعه ستیزی هستند، توانایی تاثیرگذاری بر دیگران را دارند و اضطراب کمتری نشان می دهند و آنها بی پروا، خودخواه، تهاجمی، غیر حساس هستند و همیشه دیگران را سرزنش می کنند و خود را قربانی می بینند (دسوزا و لیما، ۲۰۱۵). مطالعات تجربی پیوند جامعه ستیزی با رهبری، جنبه های مثبت و منفی ویژگی های این صفات را نشان می دهد. از یک طرف سلطه ای که در افراد جامعه ستیز دیده می شود، می تواند بر عملکرد کلی کار و ارتباط موفق تاثیر مثبت داشته باشد؛ از سوی دیگر تکانش گری و خودخواهی منجر به رفتار غیراخلاقی می شود (اسمیت و لایلن فیلد، ۲۰۱۳).

از این رو، شوخ طبعی مکانیسم دفاعی سازش یافته ای است که به منظور مقابله با تعارض های هیجانی و عوامل تنش زای بیرونی با تمرکز برحیطه های طنزآمیز و سرگرم کننده استفاده می شود (کاکاوند، شمس اسفندآباد، دانش و قالبی حاجیوند، ۱۳۸۹). افراد در طول زندگی روزمره خویش با شرایطی روبه رو می شوند که ممکن است کنترل اعصاب و رفتار خود را از دست بدهند؛ بنابراین، با کاربرد مکانیسم هایی از جمله شوخ طبعی، خود را از این وضعیت و مهلکه نجات دهند (طرقه، علی اکبری دهکردی و علیپور، ۱۳۹۴). شوخی کیفیت مثبتی در نظر گرفته می شود که بر زندگی فردی اثرات مثبتی دارد (پورحسین، شفیع، حسینی و آقاخانی، ۱۳۹۶). گراهام (۱۹۹۵) مطرح کرد شوخ طبعی به افراد کمک می کند تا افکار و احساسات خود را با دیگران در میان بگذارند و این گشودگی توسط دیگران این طور تعبیر و تفسیر می شود که این افراد تمایل به شرکت در گروه های اجتماعی را دارد. افراد شوخ طبع تمایل دارند عامل استرس زا را یک چالش مثبت ارزیابی کنند و انعطاف پذیری ذهنی بیشتری برای انطباق انتظارات خود با عملکردشان دارند و استانداردهای واقع بینانه تری را به منظور ارزیابی خودارزشمندی خود در نظر می گیرند (وانگ و همکاران، ۲۰۱۸). مارتین (۲۰۰۱) مطرح می کند خنده، تنش ماهیچه ها را کاهش و جریان اکسیژن در خون را و آزاد سازی اندورفین را افزایش می دهد؛ بنابراین، شوخ طبعی شاخصی از سلامت روان شناخته می شود و شوخ طبعی و مزاج، یکی از موثرترین و کارآمدترین روش های مقابله با ترس ها و دیگر احساسات منفی است که این امکان را برای فرد میسر می کند تا بدون ایجاد ناراحتی برای خود و دیگران، آنها را بیان می کند (طاهری قزاقزلو، صفوی و فشارکی، ۱۳۹۹). شوخ طبعی با سلامت روان ارتباط داشته و در قرن بیستم علاقه فزاینده ای به مطالعه تفاوت های افراد در آن زمینه صورت گرفت (مارتین، ۲۰۰۷؛ مارتین، ۱۹۹۸) بطوریکه از آن به عنوان یک پیش بین فشار روانی و یک

مکانیسم دفاعی جهت مقابله با فشارها یاد می شود (سوبیاک، ۲۰۱۰؛ مارتین، ۲۰۰۳؛ لفقورت، ۲۰۰۱). در تأیید اهمیت شوخ طبعی در ایجاد آرامش روحی و بدنی پژوهشگرانی همچون رونامندستاد، سباک، هولن و هولمن (۲۰۱۶) و پترسون، پارک و سلیگمن (۲۰۰۶) طی مطالعات جداگانه ای نشان دادند که شوخ طبعی در بهبود بیماری های قلبی عروقی در زنان و بیماری های عفونی در مردان و در کاهش درد بدن و روان (بگ، ۱۹۹۶ به نقل از بری، ۲۰۰۴) موثر است. همچنین شوخ طبعی در شرایط استرس زا بیشترین همبستگی را بهزیستی روان شناختی داشته و می تواند به همراه تاب آوری، پیش بینی کننده مهم سلامت روان در افراد باشد (الهی، مداح کرانی، فتحی آشتیانی و صالحی، ۲۰۱۷). شوخ طبعی از متغیرهای عمده و از مهم ترین روش های مقابله با فشارهای روانی زندگی به شمار می رود (اوکتاگ، ۲۰۱۷؛ کن، استیل ول و تاکو، ۲۰۱۰). مطالعه اسدی (۲۰۱۵) و تورسن، پاول، سارمانی-شولر و هامپس (۱۹۹۷) نشان داد که خوش بینی با سبک های شوخ طبعی ارتباط داد. همچنین، نظریه پردازان حوزه دلبستگی معتقدند که سرنوشت کودک به مراقبت و نحوه پاسخدهی به نیازهای وابستگی دارد و دلبستگی پیوند یا رابطه هیجانی پایدار بین دو فرد است (اکبری، دوپور، کهنسال و کریمیان، ۱۳۹۷). براساس نظریه دلبستگی دو عامل حساسیت و پاسخگویی مراقبت کننده نسبت به حالت های عاطفی و هیجانی کودک مشخص کننده شیوه ای است که کودک یاد می گیرد تا هیجان های خود را تنظیم و آنها را به دیگران نشان دهد (فاچس و تیوبنر، ۲۰۱۹). به نظر بالبی (۱۹۹۶) دلبستگی به عنوان پیوند عاطفی قوی بین نوزاد و مراقب اولیه او در نیمه دوم سال اول زندگی ایجاد می شود و یک امنیت عاطفی به نوزاد می دهد (آلتین و تزری، ۲۰۱۰؛ یانگ و تامارا، ۲۰۰۷ به نقل از امانی، ثنائی ذاکر، نظری، نامداری پژمان، ۱۳۹۰). بالبی (۱۹۶۹، ۱۹۷۳ و ۱۹۸۰) بیان داشته است که سرنوشت تحولی کودک به مادر و هماهنگ شدن او با آهنگ تحول کودک منوط بوده و سبک رفتار مادر در ایجاد نایمینی کودک بسیار موثر است (تیمورپور، مشتاق بیدختی و پور شهباز، ۱۳۸۹). سبک های دلبستگی به دو بخش ایمن و نایمن تقسیم می شوند که دلبستگی ایمن متضمن روابط بین فردی سازگار و دلبستگی نایمن موجب آسیب دیدن کارکردهای بین فردی، فرونشانی هیجان های منفی و اتکای مداوم به بازنمایی های ذهنی تحریف شده از خود و دیگران می شود (بلکول، لیمان، ترامپویچ، اسبورن و لیس، ۲۰۱۷). همچنین، دو سبک دلبستگی نایمن دوسوگرا و اجتنابی و یک سبک دلبستگی ایمن وجود دارد و براساس نظریه دلبستگی کودکانی که مراقبت کننده حساس و پاسخگو دارند، سبک ایمن و آنهایی که مراقبت کننده آنان در دسترس نیست، سبک دلبستگی دوسوگرا و کودکانی که مراقبت کننده آنان از نظر هیجانی سرد و طردکننده است، سبک اجتنابی دارند (آنتونیستی، تیورسیانو، کوپولا، کاسیبا، ۲۰۱۸). دلبستگی دوسوگرا نشان دهنده حرمت خود پائین فرد و در نتیجه میزان اضطراب فرد درباره طرد و رها کردن روابط است و افراد با سطح بالایی از دلبستگی دوسوگرا تمایل به داشتن حرمت خود پائین، وابستگی عاطفی و اتکای شدید به دیگران دارند و همچنین، دلبستگی اجتنابی با میزان ناراحتی از نزدیکی و وابستگی رابطه دارد و افراد با سطح بالایی از دلبستگی اجتنابی تمایل به سکوت در مورد شکل گیری روابط صمیمی دارند. در مقابل، دلبستگی ایمن دارای ویژگی های مثبت در مهارت های فردی همانند خودآگاهی، حرمت خود بالا و آگاهی از خود است و چنین افرادی معمولاً خوش بین و آگاه از احساسات خود هستند (بیرو و پیترز، ۲۰۱۷). آدامز، بالبوئا، منگ و آسموندسون (۲۰۱۶) نشان دادند که با وجود سطوح مشابه آسیب روانی در دوران کودکی، ابتلا هم زمان به افسردگی عمده و اضطراب با سطوح بالاتری از دلبستگی اضطرابی و اجتنابی همراه است.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی بوده است و جامعه آماری این پژوهش شامل ۹۹ آزمودنی می باشد که صورت قرعه کشی انتخاب شدند و براساس رعایت اصول اخلاقی در محرمانه بودن اطلاعات به آزمودنی ها اطمینان داده شد و در بین آنها سه پرسشنامه

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

دوجین کثیف، سبک های دلبستگی کولینز و رید و شوخ طبعی توزیع شد که داده های بدست آمده در نرم افزار SPSS ورژن ۲۴ و با آزمون همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

ابزار سنجش

پرسشنامه دوجین کثیف (Janison & Wister, 2010): این پرسشنامه توسط جنیسون و ویستر در سال ۲۰۱۰ طراحی شده است و دارای ۱۲ سوال بوده و هدف آن سنجش صفات تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه ستیزی) می باشد. نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف ۵ نقطه ای می باشد. این پرسشنامه دارای ۳ بعد خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی می باشد که به ترتیب سوالات ۱ تا ۴، ۵ تا ۸ و ۹ تا ۱۲ را شامل می شوند و برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد از پرسشنامه، مجموع امتیازات مربوط به تک تک سوالات آن بعد را با هم محاسبه نمائید. در پژوهش یوسفی و پیری (۱۳۹۵) روایی صوری و محتوای این مقیاس با استفاده از نظر اساتید مورد تایید قرار گرفته است. برای ارزیابی روایی ملاکی پرسشنامه دوجین کثیف، از پرسشنامه شخصیت خودشیفته نسخه ۱۶ گویه‌ای، مقیاس جامعه ستیزی نسخه کوتاه پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه سوتا و همچنین پرسشنامه ماکیاولیسم استفاده شد. نتایج حاکی از تایید روایی ملاکی این مقیاس بود. پایایی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ تایید شد (بالای ۰/۶۸ برای تمامی ابعاد).

پرسشنامه سبک های دلبستگی کولینز و رید (SRRA): این مقیاس شامل خود ارزیابی از مهارت های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل دهی روابط دلبستگی نسبت به چهره های دلبستگی نزدیک است و مشتمل بر ۱۸ داده می باشد که از طریق علامت گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه ای از نوع لیکرت که از به هیچ وجه با خصوصیات من تطابق ندارد: (۱)، تا کاملا با خصوصیات من تطابق دارد: (۵)، تشکیل می گردد، سنجیده می شود. با تحلیل عوامل، ۳ زیر مقیاس که هر مقیاس شامل ۶ ماده است مشخص می شود، ۳ زیر مقیاس عبارتند از: ۱- وابستگی (D): میزانی را که آزمودنی ها به دیگران اعتماد می کنند و به آنها متکی می شوند به این صورت که آیا در مواقع لزوم قابل دسترسی اند، اندازه گیری می کند. ۲- نزدیک بودن (C): میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه گیری می کند. ۳- اضطراب (A): ترس از داشتن رابطه را می سنجد. کولینز و رید بر پایه توصیفهایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسال هازان و شیور در مورد سه سبک اصلی دلبستگی وجود داشت مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده‌اند. زیر مقیاس اضطراب (A) با دلبستگی اضطرابی-دوسوگرا مطابقت دارد و زیر مقیاس نزدیک بودن (C) یک بعد دو قطبی است که اساسا توصیفهای ایمن و اجتنابی را در مقابل هم قرار می‌دهد (فنی وتولر، ۱۹۹۶)؛ بنابراین نزدیک بودن (C) در تطابق با دلبستگی ایمن می باشد و زیر مقیاس وابستگی (D) را می توان تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی قرار داد. مدت اجرای پرسشنامه کولینز و رید (RAAS) براساس زمینه یابی انجام شده ۱۰ دقیقه در نظر گرفته شده است. بر اساس دستورالعمل پرسشنامه، ۶ ماده مربوط به هر زیر مقیاس مشخص می شود با توجه به اینکه در مورد هر جمله در پاسخنامه آزمودنی علامت خود را روی کدام دایره زده است تمره وی برای هر زیر مقیاس مشخص می شود. برای گزینه های ۱ تا ۵ به ترتیب تمرات ۰ تا ۴ در نظر گرفته می شود. سوالات ۱۳، ۱۲، ۸، ۱۶، ۱۷* دلبستگی ایمن را می سنجند. سوالات ۲۵*، ۱۴، ۱۶، ۷، ۱۸ دلبستگی اجتنابی را مورد ارزیابی قرار می دهد و سرانجام سوالات ۳، ۴، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۵ دلبستگی دو سوگرا/ اضطرابی را می سنجد. در مواردی که سوالات باید معکوس نمره گذاری شود (که در دستورالعمل تمره گذاری با علامت مشخص شده‌اند) باید بر روی گزینه های ۱ تا ۵ به ترتیب تمرات ۱، ۲، ۳، ۴ و صفر در نظر گرفته شود. سوالاتی که با ستاره مشخص شده اند بایستی قبل از جمع کردن بطور معکوس نمره گذاری شوند تمرات ۶ ماده هر مقیاس با هم جمع شده و نمره زیر مقیاس بدست می‌آید.

پرسشنامه شوخ طبعی (SHQ): این پرسشنامه دارای ۲۵ سوال بوده و هدف آن سنجش میزان شوخ طبعی و عوامل آن (لذت از شوخی، خنده، شوخی کلامی، شوخ طبعی در روابط اجتماعی، شوخ طبعی در شرایط استرس آور) است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت بوده و برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد، مجموع امتیازات سوالات مربوط به آن بعد را با هم جمع نمایید. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات همه سوالات را با هم جمع کنید. هر چه امتیاز کلی پرسشنامه بالاتر باشد، بیانگر شوخ طبعی بالاتر فرد پاسخ دهنده خواهد بود و برعکس. در پژوهش سادات خشوعی و همکاران پس از اینکه روایی محتوایی پرسشنامه توسط ده نفر از اساتید صاحب نظر در این زمینه مورد تایید قرار گرفت، روایی سازه پرسشنامه نیز از طریق تحلیل عوامل با روش مولفه های اصلی بررسی شد و مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ مورد آزمایش قرار گرفت.

یافته ها

به منظور بررسی رابطه بین صفات تاریک شخصیت و سبک های دل بستگی با شوخ طبعی در افراد از همبستگی پیرسون استفاده گردید. جدول ۱، میانگین و انحراف استاندارد متغیر های این پژوهش را نشان می دهد.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیر های پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	
۴/۹۱۹	۲۵/۱۳	لذت از شوخی
۸/۰۴۵	۲۰/۷۹	خنده
۷/۳۲۳	۲۱/۱۳	شوخی کلامی
۷/۵۸۵	۲۱/۰۴	روابط اجتماعی
۸/۳۵۴	۲۱/۰۳	شوخ طبعی در شرایط استرس
۳/۰۰۰	۱۲/۰۸	خودشیفتگی
۳/۰۲۵	۱۲/۱۴	ماکیاولیسم
۲/۹۰۰	۱۱/۷۸	جامعه ستیزی
۴/۲۱۳	۱۱/۳۲	سبک دل بستگی ایمن
۳/۷۹۹	۱۲/۲۱	سبک دل بستگی اجتنابی
۴/۵۰۷	۱۰/۷۸	سبک دل بستگی دوسوگرا

بررسی رابطه سه گانه تاریخ شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

جدول ۲- ماتریس همبستگی متغیر های صفات تاریخ شخصیت، شوخ طبعی و سبک های دلبستگی

متغیر ها	لذت از شوخی	خنده	شوخی کلامی	روابط اجتماعی	شوخی طبیعی در شرایط استرس	خود شیفتگی	ماکیاولیسم	جامعه ستیز	ایمن	اجتنابی	دوسوگرا	لذت از شوخی	
												همبستگی پیرسون	سطح معناداری
	۱											همبستگی پیرسون	
												سطح معناداری	
		۰/۴۵۸**										همبستگی پیرسون	۱
		۰/۰۰۰										سطح معناداری	
		۰/۲۰۰*	۰/۵۸۶**									همبستگی پیرسون	۱
		۰/۰۲۹	۰/۰۰۰									سطح معناداری	
		۰/۱۳۷	۰/۶۰۰**	۰/۴۹۷**								همبستگی پیرسون	۱
		۰/۱۳۶	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰								سطح معناداری	
		۰/۳۵۰**	۰/۶۲۷**	۰/۵۴۸**	۰/۶۵۸**							همبستگی پیرسون	۱
		۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰							سطح معناداری	
		۰/۴۰۷**	۰/۳۰۳**	۰/۰۳۴	۰/۰۱۶	۱						همبستگی پیرسون	
		۰/۰۰۰	۰/۰۰۱	۰/۷۱۰	۰/۸۶۵	۰/۹۵۵						سطح معناداری	
		۰/۰۵۷	۰/۱۱۳	۰/۰۷۴	-۰/۰۱۱	۰/۰۳۳	۱					همبستگی پیرسون	
		۰/۵۳۳	۰/۲۱۷	۰/۴۲۰	۰/۹۰۶	۰/۷۲۳	۰/۴۱۲					سطح معناداری	
		۰/۱۴۷	۰/۳۰۰**	۰/۲۳۰*	۰/۲۶۴**	۰/۲۸۴**	۰/۱۸۴*	۱				همبستگی پیرسون	

متغیرها	لذت از شوخی	خنده	شوخی کلامی	روابط اجتماعی	شوخ طبعی در شرایط استرس	خود شیفتگی	ماکیاولیسم	جامعه ستیزی	ایمن	اجتنابی	دوسوگرا		
												سطح معناداری	
سبک	همبستگی پیرسون	۰/۱۳۹	۰/۱۱۷	۰/۰۹۰	۰/۰۱۶	-۰/۰۷۱	۰/۰۰۷	۰/۱۳۹	۱			۰/۱۰۹	سطح معناداری
	سطح معناداری	۰/۱۳۰	۰/۲۰۴	۰/۳۲۷	۰/۸۵۹	۰/۴۴۰	۰/۹۳۹	۰/۱۲۹				۰/۰۰۱	
سبک	همبستگی پیرسون	-۰/۰۱۷	۰/۱۶۷	۰/۱۵۸	۰/۱۰۷	۰/۰۸۰	۰/۰۵۶	۰/۱۶۴	۰/۰۴۰	۱		۰/۱۰۹	سطح معناداری
	سطح معناداری	۰/۸۵۶	۰/۰۶۹	۰/۰۸۴	۰/۲۴۳	۰/۳۸۷	۰/۱۹۴	۰/۰۷۴	۰/۶۶۵			۰/۰۰۱	
سبک	همبستگی پیرسون	۰/۰۵۵	۰/۱۱۵	۰/۱۱۵	۰/۱۰۴	۰/۰۸۴	۰/۱۸۱*	-۰/۰۱۱	۰/۰۰۲	-۰/۰۶۵	۱	۰/۱۰۹	سطح معناداری
	سطح معناداری	۰/۵۴۹	۰/۲۱۱	۰/۲۰۹	۰/۲۵۷	۰/۳۶۱	۰/۰۴۸	۰/۹۰۵	۰/۹۸۶	۰/۴۷۸		۰/۰۰۱	

** P < ۰/۰۱, * P < ۰/۰۵

نتایج به دست آمده از پژوهش در جدول ۲ نشان داد که بین زیر مقیاس های متغیر های شوخ طبعی رابطه های زیادی وجود دارد. این رابطه ها به شرح زیر می باشد.

مقیاس لذت از شوخی با مقیاس خنده ($\alpha=0/01$)، مقیاس شوخی کلامی ($\alpha=0/05$) و مقیاس شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$) رابطه داشت. همچنین مقیاس خنده با مقیاس روابط اجتماعی و مقیاس شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$) رابطه قابل ملاحظه ای داشتند. به طور کلی نشان داده شده مقیاس شوخ طبعی در شرایط استرس زا با همه زیر مقیاس های شوخ طبعی رابطه دارد.

لازم به ذکر است که مقیاس جامعه ستیزی از خصیصه های صفات تاریک شخصیت بیشترین رابطه را با متغیر های شوخ طبعی داشته است و به ترتیب با مقیاس های خنده ($\alpha=0/01$, $0/30$)، شوخی کلامی ($\alpha=0/05$, $0/23$)، روابط اجتماعی ($\alpha=0/26$)، شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$, $0/28$) رابطه داشته است و همچنین مقیاس جامعه ستیزی با متغیر دیگر از مقیاس های پرسشنامه خود یعنی ماکیاولیسم ($\alpha=0/05$, $0/18$) هم رابطه دارد. البته در این تحقیق دیده شد که بین سبک دل بستگی ایمن و مقیاس خود شیفتگی ($\alpha=0/01$) و دل بستگی دوسوگرا با مقیاس ماکیاولیسم ($\alpha=0/05$) از صفات تاریک شخصیت نیز رابطه مثبتی وجود دارد.

به طور کلی همبستگی ها بجز در زیر مقیاس های شوخ طبعی که بیشتر رابطه ی متوسطی داشتند مابقی متغیر های این پژوهش همبستگی های ضعیف از خود نشان داده اند.

بررسی رابطه سه گانه تاریخ شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

بحث و نتیجه گیری

در پژوهش حاضر دریافتیم که بین زیر مقیاس های شوخ طبعی رابطه های وجود دارد و این رابطه ها به شرح می باشند که، لذت از شوخی با خنده ($\alpha=0/01$)، شوخی کلامی ($\alpha=0/5$) و شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$) رابطه داشت. همچنین خنده با روابط اجتماعی و شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$) رابطه قابل ملاحظه ای داشتند. به طور کلی نشان داده شده شوخ طبعی در شرایط استرس زا با همه زیر مقیاس های شوخ طبعی رابطه دارد. لازم به ذکر است که جامعه ستیزی از خصیصه های صفات تاریک شخصیت بیشترین رابطه را با متغیر های شوخ طبعی داشته است و به ترتیب با خنده ($\alpha=0/01$)، شوخی کلامی ($\alpha=0/05$)، روابط اجتماعی ($\alpha=0/01$) و شوخ طبعی در شرایط استرس زا ($\alpha=0/01$)، رابطه داشته و همچنین مقیاس جامعه ستیزی با متغیر دیگر از مقیاس های پرسشنامه خود یعنی ماکیاولیسم ($\alpha=0/01$)، هم رابطه دارد. البته در این تحقیق مطالعه دیده شد که بین سبک دلبستگی ایمن و خودشیفتگی ($\alpha=0/1$) و دلبستگی دوسوگرا با ماکیاولیسم ($\alpha=0/5$) از صفات تاریک شخصیت نیز رابطه مثبتی وجود دارد و به طور کلی همبستگی ها بجز در زیر مقیاس های شوخ طبعی که بیشتر رابطه متوسطی داشتند مابقی همبستگی ها در حد ضعیف می باشند. براساس نتایج بدست آمده می توان اینگونه نتیجه گرفت که افراد دارای صفات تاریک شخصیت (جامعه ستیز) شوخ طبع تر هستند و از ابعاد شوخ طبعی بیشتری در روابط خود استفاده می کنند. ایضا، مولفه های تاریک شخصیتی می توانند با هم ارتباط داشته باشند و در یک فرد همزمان دو الی سه رگه تاریک نهادینه شده باشد. همچنین، افرادی که دارای سبک های دلبستگی ایمن هستند می توانند صفت تاریک خودشیفتگی را داشته باشند و ماکیاولیسم در افراد دارای دلبستگی دوسوگرا بیشتر و شایع تر است، و نیز می توانند صفت تاریک ماکیاولی را دارا باشند. از این رو، می توان گفت که ارتباط شوخ طبعی با صفات تاریک ارتباط موثری است و به دلیل دارا بودن دلبستگی ناایمن شوخ طبعی را بیشتر برای دستیابی به اهداف خود استفاده می کنند. صفات تاریک در دهه اخیر، توجه قابل ملاحظه ای را در حوزه مدل های آسیبی شناسایی شخصیت به خود جلب کرده است (برتل، پتیچنگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ یوسفی و پیری، ۲۰۱۶؛ یوسفی و ایمان زاده، ۲۰۱۸). این مدل شامل گروهی از صفات که شخصیتی است که شدت اختلال های بالینی نیستند و در واقع حالت خفیف تر و به عبارت دقیق تر "زیر آستانه بالینی" اختلال هستند و ویژگی اساسی صفات تاریک شخصیت این است که آن ها از لحاظ اجتماعی و بین فردی آزاد دهنده و ناخوشایند هستند که این صفات با فراوانی بالا می توانند در موقعیت های روزمره خانوادگی، شغلی و تحصیلی خود را نشان بدهند، با این حال، شدت آن ها به اندازه ای نیست که نیازمند توجه بالینی یا روانپزشکی باشند (احمدپور، ۲۰۱۸). این صفات به عنوان تمایل به رفتارهای فریبکارانه و اعمال کنترل بر دیگران (ماکیاولیسم)، احساس برتری نسبت به دیگران (خودشیفتگی) و فقدان همدلی و تکانشی بودن (جامعه ستیزی) تعریف شده است (ومیک، فوتروکینگ، ۲۰۱۹). جامعه ستیزی، با داشتن ویژگی هایی بارز تکانشگری، هیجانان ناپایدار، پرخاشگری، استفاده از مواد مخدر، هیجان طلبی (ماسزا، اوستانروسکی، پوچنر و کارکز مارک، ۲۰۱۹) و نیز شروع زود هنگام رفتارهای جنسی در این افراد گاه منجر به مشکلات عدیده ای برای این افراد می شود (وان ون، وریدسما، وان بوليجن، اکر، زوتمن، کتوکنک و مولدر، ۲۰۱۹). شخصیت فریبگر با عنوان علاقه و تمایل به فریبکاری و استثمار به دیگران توصیف شده و نگاه بدبینانه ای به زندگی و روابط بین فردی دارند و خودشیفتگی با یک حس استحقاق و احساس یک وضعیت متمایز نسبت به دیگران مشخص می شود (ماسزا، اوستانروسکی، پوچنر و کاکزمارک، ۲۰۱۹). همچنین، نقش نقایص دلبستگی در ارتباط بین هم صفات شخصیتی و هم انحراف جنسی حمایت های تجربی دریافت کرده است و پژوهش ها نشان داده اند که سبک های دلبستگی اجتنابی با صفات تاریک ناهنجار عاطفی بین فردی که شامل همدلی پائین، اضطراب پائین و عاطفه سطحی است و سبک دوسوگرا با صفات ناهنجار ضد اجتماعی که شامل تکانشی بودن، فقدان مسئولیت پذیری می باشد، ارتباط دارد (شمینتیتی، پاسانیسی، پاچ و همکاران، ۲۰۱۴؛ شمنتیتی، پاسانیسی، کارتی، ۲۰۱۴).

یکی از اصول پایه ای دلبستگی این است که روابط دلبستگی اولیه بر طول زندگی فرد موثر است (داویلا، بوج و هامن، ۱۹۹۷). ریشه و اساس صمیمت با دلبستگی شکل می گیرد؛ به عبارتی دلبستگی، کیفیت روابط با افراد مهم یا پیوند عاطفی پایدار با والدین یا همسالان است و اهمیت این دلبستگی تا جایی است که اختلال در ارتباط مادر و کودک آسیب زیادی به رشد عاطفی و دلبستگی کودک می رساند (نوری و همکاران، ۲۰۰۹). رستگار فرج زاده و محمدیان (۲۰۱۹) براساس پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که سبک های دلبستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا همراه با صفات شخصیتی، روان رنجوری و تجربه گرایی می تواند منجر به انحرافات جنسی گردند. شوخ طبعی یک رگه شخصیتی پایدار و یک متغیر مهم در تفاوت های بین فردی است که در نوع رفتارها، تجربه ها، عاطفه ها، بازخوردها و توانایی های مرتبط با سرگرمی، خندیدن، خندانند و مانند آن تجلی می یابد (نیاکروئی و همکاران، ۱۳۸۷). رفتار شوخ طبعانه به تمایل فردی در استفاده یا نمایش رفتارها، نگرش ها و توانایی های مرتبط با سرگرمی در تعامل های اجتماعی اشاره دارد (یام و همکاران، ۲۰۱۸). این نوع رفتار، نقش مهمی در زندگی روزمره ما ایفا کرده است و در همه فرهنگ ها و افراد یافت می شود و در زمینه هایی مانند آموزش، روان درمانی و پزشکی کاربرد دارد و رفتار شوخ طبعانه به عنوان یک ویژگی شخصیتی مطلوب اجتماعی تلقی می شود و یکی از مولفه های مهم سلامت روان است؛ زیرا تصور می شود که این ویژگی به افراد در وقایع استرس زای زندگی کمک می کند و به عنوان یک مهارت اجتماعی مهم برای آغاز، حفظ و افزایش روابط بین فردی رضایت بخش خدمت می کند (چونگ، ۲۰۱۹). شوخ طبعی یک ویژگی ذاتی انسان (هود و همکاران، ۲۰۱۳) و یک سازه چندبعدی است که بهتر است به عنوان طبقه ای از ویژگی ها مانند توانایی های شناختی (توانایی خلق، درک، بازسازی و یادآوری لطیفه ها)، پاسخ های زیبا و جذاب (لذت از انواع خاص موضوعات شوخ طبعانه)، الگوی رفتاری عادی (تمایل به خندیدن، گفتن لطیفه و خندانند دیگران)، ویژگی های خلقی مرتبط با هیجان (خوش رویی و نشاط)، نگرش مثبت به شوخی) و یک راهبرد یا سازوکار دفاعی (تمایل به داشتن نگاه شوخ طبعانه در مواجهه با مشکلات) در نظر گرفته می شود (دهقانی و آزادی، ۱۳۹۷).

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

منابع

- [۱] اکبری، ب.، دوپور، ر.، کهنسال، س.، کریمیان، ز. (۱۳۹۷). رابطه بین حمایت اجتماعی و سبک های دلبستگی با بهزیستی روان شناختی دانشجویان. فصلنامه پژوهشنامه تربیتی، ۱۴(۵): ۳۸-۲۱.
http://edu.bojnourdiau.ac.ir/article_665114.html
- [۲] امانی، ا.، ثنایی ذاکر، ب.، نظری، ع. م.، نامداری پژمان، م. (۱۳۹۰). اثر بخشی دو رویکرد طرحواره درمانی و دلبستگی درمانی بر سبک های دلبستگی در دانشجویان مرحله عقد. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، ۱(۲): ۱۷۱-۱۹۱. doi: [10.1001.1.22516654.1390.1.2.3.3](https://doi.org/10.1001.1.22516654.1390.1.2.3.3)
- [۳] امیری، س.، سپهریان آذر، ف.، قاسمی نواب، ا. (۱۳۹۶). بررسی بهزیستی روان شناختی، شادکامی و نظم جویی هیجان در گرایش های شخصیتی سه گانه تاریک. مطالعات روان شناختی، ۱۳(۲): ۲۵-۴۳. Doi: [10.22051/PSY.2017.14547.1370](https://doi.org/10.22051/PSY.2017.14547.1370)
- [۴] پورحسین، ر.، شفیعی، ر.، حسینی، م.، آخانی، م. (۱۳۹۶). پیش بینی شوخ طبعی دانشجویان براساس ویژگی های تشخیصی و بررسی رابطه آن ها با سلامت روان. رویش روانشناسی، ۶(۱): ۵-۲۴. doi: [10.1001.1.2383353.1396.6.1.2.4](https://doi.org/10.1001.1.2383353.1396.6.1.2.4)
- [۵] تیمورپور، ن.، مشتاق بیدختی، ن.، پورشهباز، ع. (۱۳۸۹). رابطه سبک های دلبستگی، رضایتمندی زناشویی و احساس گناه جنسی با میل در زنان. مجله روانشناسی بالینی، ۲(۳): ۱-۱۴. Doi: [10.22075/JCP.2017.2025](https://doi.org/10.22075/JCP.2017.2025)
- [۶] خضری، س.، معنوی پور، د. (۱۳۹۵). ویژگی های روان سنجی پرسشنامه شخصیت هگزاکو در میان دانش آموزان. شفای خاتم، ۴(۴): ۵۰-۶۰. doi: [10.18869/acadpub.shefa.4.4.50](https://doi.org/10.18869/acadpub.shefa.4.4.50)
- [۷] دشتی، ن.، ابوالقاسمی، ع. (۱۳۹۷). نقش خود اراستگی، خودتنظیمی و رگه های تاریک شخصیت، در پیش بینی وابستگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به شبکه های اجتماعی مجازی. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۱۹(۲): ۱۱-۲۱. doi: [10.30486/JSRP.2018.543219](https://doi.org/10.30486/JSRP.2018.543219)
- [۸] دهقانی، م.، آزادی، م. (۱۳۹۷). بررسی ارتباط بین شوخی طبعی، حمایت اجتماعی ادراک شده و رضایت از زندگی در میان دانشجویان (مورد مطالعه: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب). بررسی مسائل اجتماعی ایران، ۹(۲): ۱۵-۱. doi: [10.22059/IJSP.2018.68617](https://doi.org/10.22059/IJSP.2018.68617)
- [۹] طاهری قراگزلو، ط.، صفوی، م.، فشارکی، م. (۱۳۹۹). تاثیر مداخله آموزش شوخ طبعی کارکنان برافسردگی، اضطراب و استرس سالمندان ساکن در اسایشگاه های شهر تهران: یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده. فصلنامه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران، ۳۰(۳): ۲۷۸-۲۹۸. doi: [10.29252/iau.30.3.287](https://doi.org/10.29252/iau.30.3.287)
- [۱۰] طرّفه، م.، علی اکبری دهکردی، م.، علیپور، ا. (۱۳۹۴). ارتباط شوخ طبعی با میزان فرسودگی شغلی و تاب آوری پرستاران. پرستاری و مامایی جامع نگر، ۲۵(۷۶): ۵۷-۶۴. <https://hnmj.gums.ac.ir/article-1-460-en.html>
- [۱۱] فرقاندوست حقیقی، ک.، بنی مهد، ب.، ولی لر، ح. (۱۳۹۳). بررسی تطبیقی ماکیاولیسم میان حسابداران، حسابرسان، پزشکان و مهندسان. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۶(۳۳): ۴۱-۵۳. http://faar.iauctb.ac.ir/article_510508.html
- [۱۲] کاکاوند، ع. ر.، شمس اسفندآباد، ح.، دانش، ع.، قالبی حاجیوند، ر. (۱۳۸۹). رابطه سبک های شوخ طبعی دانشجویان با سلامت عمومی آنها. فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۴(۲): ۳۲-۴۳. doi: [10.1001.1.20084331.1389.4.3.5.7](https://doi.org/10.1001.1.20084331.1389.4.3.5.7)
- [۱۳] نیکاروئی، ر. ع.، دوستی، ی.، دهشیری، غ.، حیدری، م. ح. (۱۳۸۷). سبک های شوخ طبعی، بهزیستی فاعلی و هوش هیجانی در دانشجویان. فصلنامه روانشناسان ایرانی، ۵(۱۸): ۱۵۹-۱۶۹. http://jip.azad.ac.ir/article_512357.html
- [14] Adams, G.C., Balbuena, L., Meng, X., & Asmundson, G.J. (2016). When social anxiety and depression go together: A population study of comorbidity and associated consequences. Journal of affective disorders, 206, 48-54. DOI: [10.1016/j.jad.2016.07.031](https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.07.031)
- [15] Ahmadpour, Arezoo. (2018). Structural Relationships of Dimension of Abnormal personality and Dark tetrad. M.A Tesis in psychology, Azarbaijan Shahid Madani University.

- [16] Antonucci, L.A., Taurisano, P., Coppola, G., & Cassibba, R. (2018). Attachment style: the neurobiological substrate, interaction with genetics and role in neurodevelopmental disorders risk pathways. *Neuroscience & Biobehavioral Review*, 95, 515-527. DOI: [10.1016/j.neubiorev.2018.11.002](https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2018.11.002)
- [17] Asadi و Javanshir. (2015). The Relation emotional intelligence, humor, happiness and optimism of teachers on educational motivation and life satisfaction. *Journal of Psychology behavioral Studies*.3 (4).96-106. DOI: [10.22126/JAP.2021.6345.1522](https://doi.org/10.22126/JAP.2021.6345.1522)
- [18] Berry, K. (2004). The use of humor in counseling. Unpublished master thesis, University of Wisconsin-Stout. PP 2-42.
- [19] Bertl, B., Pietschnig, J., Tran, U.S., Stieger, S., Voracek, M. (2017). More or less than the sum of its parts? Mapping the Dark Triad of Personality on to a single Dark Core. *Personality and Individual Differences*, 114, 140-144. <https://coek.info/pdf-more-or-less-than-the-sum-of-its-parts-mapping-the-dark-triad-of-personality-ont.html>
- [20] Blackwell, D., Leaman, C., Tramosch, R., Osborne, C., & Liss, M. (2017). Extraversion, Neuroticism, attention style and fear of missing out as predictors of social media use and addiction. *Personality and Individual Differences*, 116, 69-73. DOI:
- [21] Bowlby, J. (1969, 1973, 1989). Attachment and loss Vol.20 Separation, anxiety and anger. New York, Basic book.
- [22] Byrow, Y., & Peters, L. (2017). The influence of attention biases and adult attachment style on treatment outcome for adult with anxiety disorder. *Journal of Affective Disorders*, 217,281-288. DOI: [10.1016/j.jad.2017.04.018](https://doi.org/10.1016/j.jad.2017.04.018)
- [23] Cann, A., Stilwell, K., & Taku. (2010). Humor styles, Positive personality and health. *Europe's Journal of Psychology*, 3,213-235. DOI: [10.5964/ejop.v6i3.214](https://doi.org/10.5964/ejop.v6i3.214)
- [24] Cheung, R. C. M. (2019). Counselor Humor and the working relationship (Doctoral dissertation, Arizona State University).
- [25] D'souza, M.F. & Lima, G.A. (2015). The dark side of power: the dark Triad in opportunistic decision-making. *Advances in Scientific and Applied Accounting*, 8(2), 135-156. DOI: [10.2139/SSRN.2641799](https://doi.org/10.2139/SSRN.2641799)
- [26] Davila, J., Burge, D., Hammen, C. (1997). Why does attachment style change? *J Pers Soc Psychol*, 73(4): 826-38. DOI: [10.1037/0022-3514.73.4.826](https://doi.org/10.1037/0022-3514.73.4.826)
- [27] Detert, J.R., Trevino, L. K., & Sweitzer, V. L. (2008). Moral disengagement in ethical decision making: A study of antecedents and outcomes. *Journal of Applied Psychology*, 93(2), 374-391. DOI: [10.1037/0021-9010.93.2.374](https://doi.org/10.1037/0021-9010.93.2.374)
- [28] Elahi, T., Madah Karani, S.Z., Fathi ashtiani, A. and Salehi, J. (2017). Sense of Humor and Resiliency: Explanatory components of Psychological well-being. *Int J Behav Sci*.11 (1): 38-43. http://www.behavsci.ir/article_67970.html
- [29] Fuchs, N.F., & Taubner, S. (2019). Exploring the interplay of attachment style and attachment-related mood on short-term change in mentalization: A Pilot Study. *Personality and Individual Differences*. 144, 94-99. DOI: [10.1016/J.PAID.2019.02.037](https://doi.org/10.1016/J.PAID.2019.02.037)
- [30] Graham, E.E. (1995). The involvement of sense of humor in the development of social relationships. *Communication Reports*, 8(2), 158-169. DIO: [10.1080/08934219509367622](https://doi.org/10.1080/08934219509367622)
- [31] Ham. C., Lang, M., Seybert, N., & Wang. S. (2017). CFO narcissism and financial reporting quality. *Journal of Accounting Research*, 55(5), 1089-1135. DOI: [10.2139/ssrn.2581157](https://doi.org/10.2139/ssrn.2581157)
- [32] Hoad, C., Deed, C., & Lugg, A. (2013). The potential of humor as a trigger for emotional engagement in outdoor education. *Journal of Experiential Education*, 36(1), 37-50. DOI: [10.1177/1053825913481583](https://doi.org/10.1177/1053825913481583)

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

- [33] Jonason, P.K., & Tost, J. (2010). I just cannot control myself: the Dark Triad self-control. *Personality and Individual Differences*, 49, 611-615. DOI: [10.1016/J.PAID.2010.05.031](https://doi.org/10.1016/J.PAID.2010.05.031)
- [34] Jones, D.N., & Paulhus, D.L. (2014). Introducing the short dark triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21(1), 28-41. DOI: [10.1177/1073191113514105](https://doi.org/10.1177/1073191113514105)
- [35] Lee, S.L. (2019). Predicting SNS addiction with the Big Five and Dark Triad. *Cyber Psychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 13(1), 25-37. DOI: [10.5817/CP2019-1-3](https://doi.org/10.5817/CP2019-1-3)
- [36] Lefcourt, H.M. (2001). *Humor: the psychology of living buoyantly*. New York: Kluwer Academic. DOI: [10.2307/3089411](https://doi.org/10.2307/3089411)
- [37] Malesza, M., Ostaszewski, P., Buchner, S., & Kaczmarek, M. C. (2019). The adaptation of the short Dark Triad personality measure-Psychometric properties of German Sample. *Current Psychology*, 38(3), 885-864. DOI: [10.1007/S12144-017-9662-0](https://doi.org/10.1007/S12144-017-9662-0)
- [38] Martin, R.A. (2001). Humor, Laughter, and physical health: methodological issues and research findings. *Psychological Bulletin*, 127(4), 504-519. DOI: [10.1037/0033-2909.127.4.504](https://doi.org/10.1037/0033-2909.127.4.504)
- [39] Martin, R.A. (1998). Approaches to the sense of humor of humor: A historical review. In W Ruch (Ed.), *the sense of humor: Exploitations of a personality chavacterstic* (PP. 15-60). New York: Monton de Gruyter. DOI: [10.1515/9783110804607.15](https://doi.org/10.1515/9783110804607.15)
- [40] Martin, R.A. (2003). Sense of humor. In S. J. Lopez & C.R. Snyder (Eds.), *Handbook of positive psychological assessment* (PP.1-20). Washington, and DC: American Psychological Association.
- [41] Martin, R.A. (2007). *The psychology of humor: An integrative approach*. San Diego, CA: Elsevier Academic Press. DOI: [10.5860/choice.45-2902](https://doi.org/10.5860/choice.45-2902)
- [42] Michaeil Manee F, Salehi M, Ahmadi Khouie S. (2017). The dark triad of personality in convicts and Non-Convicts: Narcissism, Machiavellianism and Psychopathy. *CPAP*. 15(1):113-126. (persian) <https://www.semanticscholar.org/paper/The-dark-Triad-of-personality-in-convict-and-and-Manee-salehi/3064effd8f9bfab6688bc8d6c97260b910f4506e>
- [43] Miller, J.D., Gaughan, E.T., & Pryor, L.R. (2008). The Levenson self-Report Psychopathy scale: An examination of the personality traits and disorders associated with the LSRP factors. *Assessment*, 15(4), 450-463. doi: [10.1177/1073191108316888](https://doi.org/10.1177/1073191108316888)
- [44] Moor, L., Anderson, R.J. (2019). A systematic literature review of the relationship between dark personality traits and antisocial online behaviors. *Personality and Individual Differences*, 144, PP 40-55. DOI: [10.1016/J.PAID.2019.02.027](https://doi.org/10.1016/J.PAID.2019.02.027)
- [45] Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspective on Psychological Science*, 12(2), 183-204. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Malevolent-Side-of-Human-Nature%3A-A-and-Critical-Bundy-Ramirez/4a51f3d0bb983e2a4715fac1012d9bc73379bcdb>
- [46] Murphy, P. R. (2012). Attitude, Machiavellianism and the rationalization of misreporting. *Accounting, Organization and society*, 37(4), 242-259. DOI: [10.2139/ssrn.1222972](https://doi.org/10.2139/ssrn.1222972)
- [47] Nori, R., Dargahiyani, R., Abdollahi, M., Sangari, A. (2009). Relationship between attachment styles, maladaptive schemas and cope with stress. *The fifth seminar on mental health*, Tehran, Iran: Shahed University. (persian)
- [48] Oktug, Z. (2017). The moderating role of employee's humor styles on the Relationship between job stress and emotional exhaustion. *Journal of International Business Research*, 10(4), 131. DOI: [10.5539/IBR.V10N4P131](https://doi.org/10.5539/IBR.V10N4P131)
- [49] Paulhus, L. D., Cyrtils, R. SH., Jones, N. (2017). Aggression as a Traits: the Dark Tetrad. *Copsyc* 430.
- [50] Peterson, C., Park, N., & Seligman, M.E.P (2006). Greater strengths of character and recovery from illness. *The Journal of positive psychology*, 1, 17-26. DOI: [10.1080/17439760500372739](https://doi.org/10.1080/17439760500372739)

- [51] Raregar, L., & Mohammadian, A. (2019). The Role of the Relationship between Personality Traits and Fetishism. *The Shafaye Khatam Neuroscience Journal*, 7(2): 44-55. (persian)
- [52] Resick, C.J., Whitman, D. S., Weingarden, S.M., & Hiller, N.J. (2009). The bright-side and the dark-side of CEO personality: examining core self-evaluations, narcissism, Transformational leadership, and strategic influence. *Journal of Applied psychology*, 94(6), 1365. DOI: [10.1037/a0016238](https://doi.org/10.1037/a0016238)
- [53] Romundstad, S., Svebak, S., Holen, A., & Holmen, J. (2016). A 15-year follow-up study of sense of humor and causes of mortality. *Psychosomatic Medicine*, 78, 345-353. DOI: [10.1097/PSY.0000000000000275](https://doi.org/10.1097/PSY.0000000000000275)
- [54] Salazar, L.R. (2016). The relationship between compassion, interpersonal communication apprehension, narcissism, and Verbal aggressiveness. *Journal of Happiness & Well-Being*, 41(1), 1-14. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-relationship-between-compassion%2C-interpersonal-Salazar/33b1bc22e9cf0e2c0aea2c3a7168277a53cf72ca>
- [55] Schimmenti, A., Passanisi, A., Pace, U., Manzalla, S., Di Carlo, G., & Caretti, V. (2014). The relationship between attachment and psychopathy: A study with a sample of violent offenders. *Current Psychology*, 33(3): 256-70. DOI: [10.1007/S12144-014-9211-Z](https://doi.org/10.1007/S12144-014-9211-Z)
- [56] Shimenti, A., Passanisi, A., & Caretti, V. (2014). Interpersonal and Affective Traits of Psychopathy in Child Sexual Abusers: Evidence from a Pilot Study Sample of Italian Offenders. *Journal of Child Sexual Abuse*, 23(7): 853-60. DOI: [10.1080/10538712.2014.938210](https://doi.org/10.1080/10538712.2014.938210)
- [57] Sindermann, C., Sariyska, R., Lachmann, B., Brand, M., Montag, C. (2018). Associations the dark triad of personality and unspecified/specific forms of Internet-use disorders. *Journal of Behavioral Addictions*, 7 (4), 985-992. DOI: [10.1556/2006.7.2018.114](https://doi.org/10.1556/2006.7.2018.114)
- [58] Smith, S.F. & Lilienfeld, S.O. (2013). Psychopathy in the workplace: the Knowns and unknowns. *Aggression and Violent Behavior*, 18, 204-218. DOI: [10.1016/J.AVB.2012.11.007](https://doi.org/10.1016/J.AVB.2012.11.007)
- [59] Stenason, L., & Vernon, P. A. (2016). The Dark Triad, reinforcement sensitivity and substance use. *Personality and Individual Differences*, 94, 59-63. DOI: [10.1016/J.PAID.2016.01.010](https://doi.org/10.1016/J.PAID.2016.01.010)
- [60] Svebak, S. (2010). The sense of humor questionnaire: Conceptualization and review of 40 years of findings in empirical research. *Europe's Journal of psychology*, 3, 288-310. DOI: [10.5964/EJOP.V6I3.218](https://doi.org/10.5964/EJOP.V6I3.218)
- [61] Thorson, J., Powell, F., Sarmany-Schuller, I., & Hamps, W. (1997). Psychological health and sense of humor. *Journal of clinical Psychology*, 53, 605-619. DOI: [10.1002/\(SICI\)1097-4679\(199710\)53:6<605:AID-JCLP9>3.0.CO;2-I](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4679(199710)53:6<605:AID-JCLP9>3.0.CO;2-I)
- [62] Van Veen, M., Wierdsma, A., Van Boeijen, C., & Mulder, C. L. (2019). Suicide risk, Personality disorder and hospital admission after assessment by psychiatric emergency services. *BMC Psychiatry*, 19(1), 157. DOI: [10.1186/s12888-019-2145-0](https://doi.org/10.1186/s12888-019-2145-0)
- [63] Vaughn, M.G., Howard, M. O., & DeLisi, M. (2008). Psychopathic personality traits and delinquent careers: An empirical examination. *International Journal of Law and Psychiatry*, 31, 407-416. doi: [10.1016/j.ijlp.2008.08.001](https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2008.08.001)
- [64] Wang, R., Chan, DKS, Goh, YW, Penfold, M., Harper, T., & Weltewits, T. (2018). Humor and workplace stress: a longitudinal comparison between Australian and Chinese employees. *Asia Pacific Journal of Human Resource*, 56(2), 175-195. DOI: [10.1111/1744-7941.12157](https://doi.org/10.1111/1744-7941.12157)
- [65] Womick, J., Foltz, R. M., & King, L. A. (2019). "Releasing the beast within"? Authenticity, Well-being, and the Dark tetrad. *Personality and Individual Differences*, 137, 115-125. DOI: [10.1016/J.PAID.2018.08.022](https://doi.org/10.1016/J.PAID.2018.08.022)
- [66] Yam, K. C., Christian, M. S., Wei, W., Liao, Z., & Nai, J. (2017). The mixed blessing of leader sense of Humor: Examining Costs and benefits. *Academy of Management Journal*, 61(1), 348-369. DOI: [10.5465/AMJ.2015.1088](https://doi.org/10.5465/AMJ.2015.1088)

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت (خودشیفتگی، جامعه ستیزی و ماکیاولیسم) و سبک های دلبستگی با ابعاد شوخ طبعی در افراد

- [67] Yousefi, Piri, F. (2016). Psychometric properties of Persian Version of Dirty Dozen Scele. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 22(1): 67-76. <https://www.semanticscholar.org/paper/Psychometric-Properties-of-Persian-Version-of-Dirty-Yousefi-Piri/5812db9e7e7057d036ce22a0567d365482484bbb>
- [68] Yousefi, R., Imanzad, A. (2018). Validating the Dark Tetrad personality model. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 24(2): 190-210. DOI: [10.32598/ijpcp.24.2.190](https://doi.org/10.32598/ijpcp.24.2.190)